

74 Škeble rybníčná: **A** celková anatomie, **B** dutina osrdečníku, **C** glochidium

74 Anatomie škeble rybníčné — *Anodonta cygnea* L.

Opatření materiálu: Škeble nasbíráme nejsnadněji na podzim při vypouštění rybníků v bahně při okraji klesající vody nebo u výpustí. Můžeme je nějaký čas chovat ve větších akváriích nebo v tekoucí vodě. K usmrcení a přípravě pro pitvu je ponoříme do 1%, později do 3% roztoku chloralhydrátu, v němž je ponecháme asi 24 hodin.

Před pitvou vyjmeeme tělo z lastur. Skalpelem opatrně uvolníme plášť od ulity, ulitu nadzdvihujeme a svěrací svaly odřežeme jak na přední, tak i na zadní části těla. Stejně postupujeme na druhé straně těla. Uvolněné tělo pak připevníme špendlíky k misce. Plášť na jedné straně odklopíme a pak břitvou nebo ostrým skalpelem rozřízneme nohu, aby se objevila soustava trávicí i pohlavní orgány.

A Celková anatomie

- 1 lastura
- 2 plášť
- 3 přední svěrací sval
- 4 příústní plachetky (*vela*)
- 5 noha
- 6 ústní otvor
- 7 žaludek
- 8 játra (hepatopankreas)
- 9 střevo
- 10 pohlavní orgány
- 11 žaberní lupeny
- 12 osrdečník
- 13 srdeční předsíň
- 14 zatahovací sval nohy
- 15 zadní svěrač
- 16 konečník
- 17 vyústění vnějších žaberních chodeb
- 18 stěny vyvrhovacího otvoru
- 19 stěny přijímacího otvoru (*osfradium*)

B Dutina osrdečníku

Dutinu otevíráme z hřbetní strany. Pitvání musíme provádět velice jemně.

- 1 noha
- 2 zatahovací sval nohy
- 3 střevo
- 4 osrdečník se srdečními komorami
- 5 ostie
- 6 srdeční předsíň
- 7 žaberní lupen
- 8 zadní svěrač

C Glochidium

Glochidia — larvy škeblí — nalezneme ve velkém množství ve vnějším lupenu žaber. Stěny lupenu rozřízneme a z glochidií uděláme několik preparátů přechodných nebo i trvalých. Při pozorování přechodných preparátů můžeme použít jako uzavírací prostředek glycerín, který glochidia projasní.

- 1 vaz
- 2 lasturky
- 3 zuby skořápky
- 4 smyslové štětinky
- 5 byssové vlákno
- 6 larvální svěrač